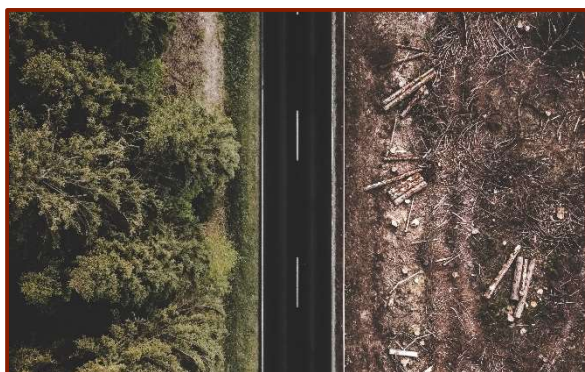

Kunnen we de ontbossing stoppen?

Wereldwijd verdwijnen in hoog tempo bossen. De bossen worden gekapt voor de productie van hout, soja en palmolie. Ontbossing vindt vooral plaats in de Amazone (Brazilië), Indonesië, en het Congo-bekken (Congo, Afrika), maar ook in Scandinavië. In de tropen gaat het wel heel erg hard: in 2019 werd 7,6 miljoen hectare bos gekapt. Dat is een gebied dat twee keer zo groot is als Nederland.

Slecht voor dieren en klimaat

Het is **evident** dat bossen zorgen voor een gezonder klimaat: bomen zuiveren het water, zorgen voor zuurstof in de lucht en houden koolstof (CO₂) vast. Wanneer je bomen gaat kappen, komt er juist meer CO₂ in de lucht. Volgens onderzoek gaat het met de ontbossing nu zo hard dat dit meer CO₂ oplevert dan al het verkeer op aarde.

Daarnaast zijn de bossen het leefgebied van duizenden dieren en planten. Het kappen van bossen gaat dus **ten koste van** deze dieren en planten. Neem bijvoorbeeld de Sahel, een landstreek onder de Sahara. Trekvogels uit Europa vliegen hier elk jaar naartoe om te overwinteren, maar er zijn steeds minder bomen en struiken waarin deze vogels kunnen rusten en voeding kunnen vinden: zaden en insecten. Als voedsel **schaars** is, moeten deze vogels andere plekken vinden om te overwinteren.

Geld verdienen

Als het zo duidelijk is dat dit **verschijnsel** slecht is voor het klimaat en voor dieren, waarom doen we het dan? 80% van de ontbossing gebeurt voor

veeteelt en landbouw, voor het verbouwen van soja, gras, palmolie, cacao, hout en papiermassa, zegt het Wereld Natuur Fonds. Kortom, bossen worden landbouwgrond: mensen verdienen er geld aan. Daarnaast worden bossen gekapt omdat er bijvoorbeeld wegen aangelegd worden, of omdat er mijnbouw in de regio is. Ook gaan er bossen verloren door branden en illegale houtkap, door bewoners uit het land zelf.

Tot nu toe werd de ontbossing vooral bestreden door lokale actieplannen, gesteund door natuurorganisaties. Zo kun je sheazeep uit de Sahel kopen waarmee je de oorspronkelijke natuur en de inwoners steunt, omdat die zeep gemaakt wordt van sheanoten die daar altijd al groeiden. Maar zulke initiatieven lijken niet meer dan een druppel op een gloeiende plaat.

Bossenwet

De Europese Unie neemt een derde van al deze producten uit ontboste gebieden af en is daarmee een van de grootste 'klanten'. Binnen de EU is Nederland zelfs de grootste importeur van soja, palmolie en cacao, terwijl wij zo'n klein land zijn. Daarom vinden veel natuur- en milieuorganisaties dat de EU beleid moet maken om de bossen te beschermen: een Bossenwet.

Volgens die wet mogen er alleen nog ontbossingsvrije producten op de Europese markt komen. Dan zal er in de schappen van de supermarkt geen cacao of soja meer te vinden zijn, of alleen van producenten die elke gekapte boom weer vervangen door een nieuwe. Het kan betekenen dat diverse producten duurder worden, maar hiermee zouden we dus het Europese deel van de ontbossing (een derde!) kunnen oplossen.

Het is **aannemelijk** dat dit alleen lukt wanneer je de bewoners van die regio helpt om op een andere manier om te gaan met de natuur. Waar moeten zij hun geld mee verdienen als een groot deel van de klanten wegvalt? Of als de EU hoge eisen stelt? Als zij niet de bossen als landbouwgrond bewerken, hebben ze hulp nodig om op een andere manier aan geld en eten te komen. En kan de EU dit wel echt voor andere landen bepalen? Of gaat de houtkap dan voor andere continenten nog steeds door?

Kunnen we vanuit de EU ontbossing in andere werelddelen stoppen?

Kunnen we de ontbossing stoppen?

Leer de nieuwe begrippen: **evident** – **ten koste van** – **schaars** – **verschijnsel** – **aannemelijk**.

evident: duidelijk

VOORBEELD: Het is **evident** dat door ontbossing miljoenen vogels niet meer overwinteren in de Sahel.

VRAAG: Waarom is het zo **evident** dat ontbossing bijdraagt aan klimaatverandering?

ten koste van: in het nadeel van

VOORBEELD: Ontbossing gaat op vele plaatsen ook **ten koste van** de bewoners, omdat zij moeten verhuizen.

VRAAG: Waarom gaat het produceren van sheazeep niet **ten koste van** de natuur?

schaars: zeldzaam, te weinig

VOORBEELD: In Indonesië is de orang-oetan slachtoffer van de ontbossing, omdat voedsel **schaars** is in de steeds kleinere stukjes bos.

VRAAG: Wat is erger: dat landbouwgrond **schaars** is of dat bossen **schaars** worden?

het verschijnsel: fenomeen, iets wat gebeurt, iets wat je kunt zien of vaststellen

VOORBEELD: Het **verschijnsel** van ontbossing is zelfs letterlijk te zien op satellietfoto's van bijvoorbeeld de Amazone.

VRAAG: Wat merk jij zelf van het **verschijnsel** van klimaatverandering?

aannemelijk: waarschijnlijk, geloofwaardig

VOORBEELD: Het is **aannemelijk** dat het beschermen van bossen de klimaatverandering beperkt, omdat het kappen of verbranden van bomen enorm veel CO₂ oplevert.

VRAAG: Is het **aannemelijk** dat er op een dag alleen ontbossingsvrije producten in de Europese supermarkt zijn?

Kunnen we de ontbossing stoppen?

De Sahel was ooit een landstreek met veel bomen en struiken. De bomen en struiken hielden regen lang vast en trokken insecten en vogels aan. Vogels uit Europa overwinterden hier daarom graag. Doordat men steeds vaker de natuurlijke begroeiing weghaalde voor landbouw en veeteelt, werden bomen **schaars** en werd het gebied van de Sahel steeds droger en kaler: het werd een woestijn. Dit **verschijnsel** noemt men verwoestijning. Het was **evident** dat dit **ten koste** ging van de miljarden vogels die elk jaar in de Sahel overwinterden. Daarnaast zijn er de bekende nadelen voor het klimaat: hoe minder bomen, hoe meer CO₂ in de lucht.

In 2009 besloot men om in de regio van de Sahel een Grote Groene Muur aan te leggen: een lange strook bomen van 15 kilometer breed en bijna 8.000 kilometer lang. Het leek **aannemelijk** dat de vogels zouden terugkomen dankzij de Grote Groene Muur. Maar in de droge, uitgeputte grond blijven bomen niet zomaar staan, daar is veel meer tijd en inzet voor nodig. Daarom stapten de landen en natuurorganisaties over op projecten in de regio. In Senegal werden de eerste zes jaren hekken geplant rondom de nieuwe bomen, zodat ze beschermd waren tegen grazend vee. De boeren letten op de bomen en verdienen hier ook hun geld mee. Dit is een succesvol project, er zijn duizenden hectares bomen geplant en de gevolgen van klimaatverandering lijken daar minder erg.

ONTDEKVRAAG

Wat is er aan de hand in de Sahel?

Hierboven lees je meer over de Sahel en de pogingen om de ontbossing daar te stoppen. Alles wat er gebeurt, heeft weer gevolgen. Maak de oorzaken en gevolgen uit de tekst duidelijk in een schema. Let op: misschien zijn er wel meer dan zes stappen nodig.

1: De Sahel had oorspronkelijk veel bomen en struiken, maar wordt nu gebruikt voor landbouw en veeteelt. (oorzaak)
2 (gevolg van 1)
3 (gevolg van 2)
4:
5:
6:
7:
8:

Kunnen we de ontbossing stoppen?

Schrijf op wat jij denkt over het onderwerp. Gebruik daarbij de nieuwe begrippen: **evident – ten koste van – schaars – verschijnsel – aannemelijk.**

Kies je standpunt (zoals bij het debat) en schrijf in volledige, nette zinnen op wat jij vindt en waarom je dat vindt.

This image shows a single sheet of white paper with horizontal blue or grey ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are approximately 20 lines visible. The paper has a slight shadow on the right side, suggesting it's resting on a surface. There is no handwriting or other markings on the paper.

Controleer: zijn je zinnen duidelijk en volledig?

Is de kernzin volledig? Is het duidelijk ...	Maak zinnen langer en verbind met ...
wie/wat?	maar
waar?	want
wanneer?	zodat
waarom?	bijvoorbeeld
hoe?	dus

- Voorbeeld: *Ze moeten op een andere manier geld verdienen. Wie? Waar? Wanneer? Waarom? Hoe?*
- Verbetering: *De inwoners van de Sahel-regio moeten gesteund worden in het vinden van nieuw werk wanneer landbouwgrond weer als bos ingericht zal worden, bijvoorbeeld in lokale projecten zoals het maken van sheazeep, omdat zij nu hun geld verdienen met landbouw.*

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

Schrijf creatief! De Sumatraanse tijger, de orang-oetan, de neusaap en de Indische tapir, de Amazonedolfin en de orinocokrocodil: al deze dieren worden in hun voortbestaan bedreigd door de ontbossing. Zoek er informatie over en kies jouw drie favoriete dieren. Geef een uitgebreide, geweldige beschrijving van deze drie dieren, zodat iedereen snapt waarom ze beschermd moeten worden.